

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу і Південно-Східної Азії

СЛОВОТВІРНІ МОДЕЛІ ЯПОНСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Кваліфікаційна робота

освітнього рівня бакалавр

студентки IV курсу «бакалаврату»,

освітньої програми

**«Японська мова і література та переклад,
англійська мова»,**

спеціальність - 035.069 «Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша - японська»

Швець Вероніка Олегівна

Науковий керівник:

К.пед.н, асист. Тетяна Дибська

«Допущено до захисту»

Протокол засідання кафедри

мов і літератур Далекого Сходу

та Південно-Східної Азії

Протокол №16 від «28» травня 2025 року

Завідувач кафедри доц. Наталя ІСАЄВА ____

КИЇВ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. СЛЕНГ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	6
1.1. Визначення та структура молодіжного сленгу.....	6
1.2. Історія та причини виникнення молодіжного сленгу в японській мові	8
1.3. Функції молодіжного сленгу в японській мові.....	11
1.4. Міжкультурні аспекти молодіжного сленгу.....	14
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СЛОВОТВІРНИХ МОДЕЛЕЙ НА ПРИКЛАДАХ ЯПОНОМОВНИХ ТВІТІВ	20
2.1. Скорочення.....	21
2.2. Аббревіація.....	25
2.3. Інверсія.....	27
2.4. Ініціалізація.....	30
2.5. Графічна гра.....	33
2.6. Гібридизація.....	37
Висновки до розділу 2	38
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному світі, що характеризується стрімким розвитком цифрових технологій, глобалізацією та трансформацією соціальних практик, мовлення молоді дедалі більше відображає динамічні зміни в суспільстві. Молодіжний сленг як явище мовної практики вирізняється особливою гнучкістю, адаптивністю та здатністю швидко реагувати на культурні, соціальні та технологічні виклики. Японське мовне середовище є надзвичайно плідним ґрунтом для формування нових мовних одиниць, особливо серед молоді, яка активно використовує інтернет-комунікації, зокрема X (Twitter), для щоденного спілкування. У цьому контексті молодіжний сленг виступає не лише як засіб неформального спілкування, а й як відображення ідентичності, соціальної належності, а також способу дистанціювання від нормативної мови. Особливої актуальності набуває аналіз словотвірних механізмів, за допомогою яких ці мовні новоутворення виникають і закріплюються у мовній практиці. Японська мова, з її багатим фонетичним і графічним потенціалом, дозволяє створювати різноманітні креативні сленгові форми, що часто не мають прямих аналогів в інших мовах. Вивчення словотвірних моделей молодіжного сленгу дає змогу глибше зрозуміти внутрішню логіку мовного оновлення, а також процеси мовної економії, семантичної гри й соціолінгвістичної ідентифікації. Це дозволяє розглядати сленг не лише як периферійне мовне явище, а як важливий елемент мовної системи сучасного суспільства.

Мета і завдання дослідження. Метою цієї бакалаврської роботи є аналіз словотвірних моделей, які лежать в основі утворення сучасного японського молодіжного сленгу, з урахуванням його функціонування у цифровому середовищі.

Завдання дослідження полягають у:

- з'ясуванні сутності поняття «молодіжний сленг» і його теоретичного обґрунтування;
- визначенні соціокультурних і комунікативних чинників, що впливають на формування молодіжного сленгу в Японії;
- вивченні історичних етапів розвитку японського молодіжного сленгу;
- класифікації основних словотвірних моделей, характерних для сучасного японського молодіжного сленгу;
- аналізі прикладів вживання сленгових одиниць на матеріалі твітів;
- виявленні функцій, які виконують ці мовні одиниці у молодіжному дискурсі.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є сучасний японський молодіжний сленг як мовне та соціокультурне явище.

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступають словотвірні моделі та механізми, що лежать в основі формування японського молодіжного сленгу, а також особливості їх функціонування на прикладі мовного матеріалу з платформи X.

Практична значущість дослідження. Результати роботи можуть бути використані у викладанні японської мови як іноземної, у курсах соціолінгвістики, лексикології, культури мовлення, а також при створенні сучасних словників неологізмів і сленгової лексики. Крім того, дослідження може бути корисним для аналізу молодіжного мовлення в соціальних мережах та вивчення мовної динаміки в межах цифрового середовища.

Наукова новизна дослідження. Новизна роботи полягає в поєднанні лінгвістичного аналізу словотвірних моделей з вивченням реального мовного вжитку, зібраного в цифровому просторі, зокрема у X. Це дозволяє простежити живу еволюцію сленгу в контексті сучасної культури та щоденної комунікації молоді. Робота також пропонує актуальну класифікацію словотвірних моделей із урахуванням новітніх тенденцій у японському молодіжному мовленні.

Методи дослідження. У дослідженні використовувалися описовий метод, метод лінгвістичного аналізу, елементи контент-аналізу та контекстуальний аналіз. Застосування цих методів дозволило не лише класифікувати словотвірні моделі, а й виявити їхню функціональну роль у конкретних мовних ситуаціях.

Структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел. У першому розділі подано теоретичні основи дослідження: визначено поняття молодіжного сленгу, розглянуто його історичний розвиток, соціокультурні передумови виникнення, а також функціональні та комунікативні особливості в японському мовному середовищі. Другий розділ присвячений аналізу словотвірних моделей утворення японського молодіжного сленгу. У ньому детально розглядаються такі механізми, як скорочення, ініціалізація, графічна гра, інверсія, гібридизація тощо, на прикладах з японських твітів.

РОЗДІЛ 1. СЛЕНГ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

1.1. Визначення та структура молодіжного сленгу

Молодіжний сленг у японській мові є важливою складовою сучасної неформальної комунікації, що відображає мовні, культурні та психологічні особливості покоління. У світі, де глобалізація та технологічні зміни відбуваються надзвичайно швидко, сленг не лише адаптується до нових умов, а й сам стає індикатором соціальних трансформацій. Його дослідження, особливо в межах японської лінгвокультури, є надзвичайно цінним для розуміння процесів, що відбуваються на перетині мови, культури й ідентичності. Японія, як країна з глибоко вкоріненими традиціями й водночас високим рівнем технічного розвитку, демонструє унікальний приклад того, як молодь формує своє мовлення, поєднуючи давнє з новітнім.

Актуальність вивчення молодіжного сленгу визначається насамперед його мінливістю та здатністю швидко відображати соціальні зміни. Як зазначає Т. В. Ведернікова, «молодіжний сленг є в кожній мові, він відбиває її національно-культурну специфіку та самобутність, найбільш жваво реагує на події життя, підхоплює і відображає нові явища» [Ведернікова 2021, с. 107]. У випадку з Японією це явище набуває ще більшої ваги через те, що мовна поведінка японців чітко структурована нормами ввічливості, соціальної ієрархії та мовного етикету. В цьому контексті сленг стає своєрідним «простором свободи», де молодь може висловлювати свої емоції, протест, креативність або належність до певної групи.

У літературі сленг визначають як різновид неформальної мови, що часто порушує стандарти літературного мовлення. Наприклад, О. Лобань підкреслює, що «сленг – це слова, які часто розглядаються як порушення норм стандартної мови. Це дуже виразні, іронічні слова, які використовуються для створення емоційного ефекту» [Лобань 2021, с. 1).

Особливої уваги заслуговує молодіжний сленг, який характеризується нестандартністю, новизною та емоційністю. Його головними носіями є особи віком від 10 до 30 років [Dewi, Novitasari 2022, с. 199], і в цьому віці мова стає не лише інструментом комунікації, але й засобом самовираження, соціального позиціонування та навіть імітації «модності» — показника того, що людина «йде в ногу з часом».

Термін “молодіжний сленг” у японській мові зазвичай позначається як 若者言葉 (wakamono kotoba). За словами Данедри М., цей тип мови створює своєрідний «мовний розрив» між поколіннями [Denedra M.D. 2021, с. 430], тобто виконує не лише комунікативну, а й соціальну функцію – розмежування та ідентифікації. Таким чином, молодіжний сленг стає не просто набором лексичних новотворів, а маркером групової належності та цінностей.

Варто чітко розмежовувати поняття «сленг», «молодіжний сленг», «жаргон» та «арго». Молодіжний сленг слід відрізнити від жаргону, що використовується переважно в межах професійних або соціальних спільнот. Наприклад, ІТ-жаргон або сленг геймерів функціонує в окремих субкультурах і має специфічну термінологію. Арго ж, навпаки, характеризується прихованим змістом і використовується з метою утаювання інформації від сторонніх. Молодіжний сленг, на відміну від арго, не має мети створити «таємну» мову – навпаки, він прагне бути помітним, впізнаваним і популярним серед однолітків.

Японський молодіжний сленг має свої характерні риси, зумовлені як структурою японської мови, так і соціокультурним контекстом. Він тісно пов'язаний із попкультурою, зокрема аніме, музикою, телебаченням, а останнім часом – і з соціальними мережами та інтернетом. У мові з'являються численні скорочення, запозичення з англійської мови, а також словотвірні експерименти, як-от зміна фонетичної форми слів задля гумористичного чи модного ефекту. Такі новоутворення, за словами Деві

Н.К. та Новітасарі Р., можуть функціонувати навіть як «секретна форма», зрозуміла лише певному колу [Dewi N.K., Novitasari R. 2022, с. 198].

Ще один важливий аспект — національна ідентичність. Як слушно зазначає М. Ю. Столяр, саме у сленгових формах мови «відображається національна самобутність мовців» [Столяр М.Ю. 2015, с. 235]. Молодіжний сленг в Японії є проявом як індивідуальності, так і колективного досвіду певного покоління.

На сьогодні сленг продовжує динамічно розвиватися, зокрема завдяки цифровому середовищу. Уже зараз фіксується поява неологізмів, пов'язаних із технологіями штучного інтелекту — терміни, які виникають у процесі взаємодії зі смарт-асистентами або ботами, поступово стають частиною мовлення молоді. Таким чином, мовна творчість нового покоління відображає не лише культурні запити, але й технічний прогрес епохи.

Отже, молодіжний сленг у японській мові — це не лише засіб комунікації, а й виразник стилю життя, способу мислення та соціального позиціонування молоді. Його вивчення дозволяє краще зрозуміти не лише мовні процеси, але й глибші культурні зрушення, які відбуваються у японському суспільстві.

1.2 Історія та причини виникнення молодіжного сленгу в японській мові

Становлення молодіжного сленгу в Японії є результатом багатогранних соціальних і культурних змін, які відбувалися протягом кількох історичних етапів. Цей тип мовлення завжди був чутливим до суспільних зрушень — модернізації, урбанізації, глобалізації, поширення масової культури та технологічних інновацій. Починаючи з епохи Мейджі (1868–1912), ці фактори суттєво вплинули на розвиток нестандартних

мовних форм серед молоді. У цей період Японія пережила стрімке відкриття до зовнішнього світу, що спричинило масштабні соціальні трансформації. Країна активно переймала західні моделі розвитку, включно з системами освіти, наукою та культурними практиками. Молодь, яка здобувала вищу освіту, особливо студенти чоловічої статі, стала провідною силою цих змін, а також — мовними новаторами.

У цей час формується так звана шьосей-котоба (書生言葉) — мова студентів, яка вирізнялася використанням запозичень із європейських мов, китайських виразів та неформальних конструкцій [7]. Приклади лексем того часу — «吾輩» (вагапай — я), «失敬» (шіккей — вибачте), «僕» (боку — я), «君» (кімі — ти/ви). У вживанні студентів траплялися й жартівливі назви: наприклад, гейш називали «キヤット» (кятто — кішка), ломбард — «セブン» (себун — сімка), гроші — «エム» (ему — М). Мова шьосей не лише маркувала приналежність до освіченого прошарку, але й демонструвала дистанціювання від загальноприйнятих мовних норм.

У подальші десятиліття, особливо в період Тайшю та до кінця Другої світової війни (1912–1945), студентське середовище продовжувало відігравати ключову роль у розвитку нестандартних мовних форм. У лексиконі молоді з’являються слова німецького походження, як-от «ドツペった» (доппетта) — від «Doppel», що означало провал на іспиті, або «リーベ» (рібе) — «коханий». Для дівчат була характерною «мова асобасе» (遊ばせ言葉) — світська, делікатна манера мовлення. У той же час поширюється і критика таких мовних інновацій. У ЗМІ того часу часто звучали обвинувачення у вульгарності та грубості, що демонструє перші прояви конфлікту між поколіннями, типовий для історії молодіжного мовлення.

Повоєнний період, зокрема 1960–1970-ті роки, приніс із собою нову хвилю економічного зростання, урбанізації та виникнення молодіжних субкультур. Цей час ознаменувався появою лінгвістичних практик, що

слугували засобом опору усталеним нормам — своєрідною формою протесту. Молодіжний сленг набуває функції маркера групової ідентичності та стає інструментом відмежування від офіційної мови та старших поколінь. На думку Власова Є.С., важливими чинниками формування таких лексем є обмежене коло осіб, які їх створюють, а також спільність інтересів серед молоді [Власов Є.С. 2024, с.8]. Ці чинники забезпечують швидке поширення й закріплення нових виразів у мовленні окремих груп.

У 1980–1990 роках на розвиток молодіжного мовлення значно впливають медіа — телебачення, реклама, мода, манга та аніме. Молодіжна культура дедалі більше визначається через належність до певних субкультурних стилів, які активно підтримуються ЗМІ. Це створює підґрунтя для появи нової генерації сленгу — динамічного, гнучкого й пов'язаного з образом покоління. Особливу роль у цьому відіграє «ідол-культура», що стимулює появу нових слів у сфері шоу-бізнесу, шопінгу, моди.

З початку 2000-х років цифрові технології — інтернет, мобільний зв'язок і соціальні мережі — суттєво трансформують способи мовної комунікації. Молодіжне спілкування дедалі частіше переходить в онлайн-простір, де з'являються скорочення, емоджі, гібридні конструкції з англійською мовою. На думку Мідзуко Іто, саме цифрове середовище дало молоді нові можливості для мовного експерименту, адже мережа дозволяє створювати нові, ситуативні мовні форми, які швидко поширюються серед однолітків [Ito M. 2005, с. 31–34].

Глобальна комунікація також сприяє виникненню гібридного сленгу, де японські елементи поєднуються з англійськими неологізмами — явище, яке досліджував Джеймс Стенлоу у контексті культурної взаємодії [Stanlaw 2004, с. 45–57].

Водночас, як вказує одне з сучасних досліджень, «молодіжна мова в будь-яку епоху критикувалася дорослим суспільством як “антисоціальна” та

“антидисциплінарна”». Особливо активне новотворення відбувалося серед молодих жінок, які таким чином реагували на обмеження традиційного суспільного устрою. Професор Йонекава наголошує, що після зниження впливу чоловічих студентських рухів у 1970-х роках, мовна ініціатива перейшла до дівчат, особливо у межах феміністичних течій. Це позначилося на формуванні фемінізованих мовних форм — зокрема, «女子言葉» (джоші котоба), що стало інструментом вираження жіночої ідентичності в контексті змін соціальних норм.

У новітній час, коли темпи технологічного розвитку лише прискорюються, сленг продовжує змінюватися. Як зазначено в одному з прогнозів, розвиток штучного інтелекту також може стати джерелом нових мовних форм — зокрема, неологізмів, що виникають у діалозі з цифровими інструментами.

Узагальнюючи, можна сказати, що молодіжний сленг в Японії завжди був тісно пов'язаний із соціальними процесами — економічними, культурними, технологічними та психологічними. Як зазначає Юджі Кувамото, процес його становлення не відрізняється за логікою від формування стандартної лексики: він також реагує на зміну реалій, адаптується до нових умов і функціонує як дзеркало суспільства [Kuwamoto Y. 2002, с.113-119]. Молодіжна мова — це не просто засіб спілкування, а спосіб осмислення себе й світу.

1.3 Функції молодіжного сленгу в японській мові

У японській мові молодіжний сленг виконує не просто роль мовної забавки чи нестандартної лексичної форми — він є важливим інструментом, що відображає глибокі соціальні й культурні трансформації. Його значення значно ширше за просте створення нових слів: сленг слугує засобом для вираження ідентичності, емоційного стану, належності до спільноти, а

також способом формування нових мовних звичок. У цьому підрозділі докладно розглянуто ключові функції, які виконує молодіжна сленгова лексика в Японії, з відповідними прикладами з живої мови.

Функція ідентифікації

Однією з найсуттєвіших функцій молодіжного сленгу є соціально-ідентифікаційна. Через використання унікальної, неформальної лексики молоді японці можуть демонструвати свою причетність до певної генерації, культурної групи, стилю життя чи онлайн-спільноти. Це особливо важливо в японському контексті, де правила етикету й соціальна ієрархія досі мають великий вплив на спілкування. Молодіжна мова тут виступає як форма позиціонування у соціумі.

Формування групової приналежності та солідарності

Сленг активно використовується як механізм згуртування молоді в межах спільноти. Завдяки спільній мові, яка складається з певного набору сленгових термінів, створюється відчуття близькості та взаєморозуміння. Це допомагає налагоджувати довіру, а водночас — відмежовуватись від «інших», зокрема від дорослого населення або офіційного дискурсу.

Показовим прикладом цього є слово **オタク** (otaku). Усередині молодіжного кола воно часто сприймається як позитивна ознака приналежності до спільноти фанатів, тоді як у ширшому суспільстві цей термін може мати негативне або зневажливе значення.

Емоційно-експресивна функція

Молодіжний сленг також широко використовується для передачі емоцій, особистих переживань і спонтанних реакцій. Молодим людям властиве прагнення до живої, яскравої та іноді навіть гіперболізованої емоційної комунікації, тож сленг стає зручним інструментом для цього.

Універсальним прикладом такого мовного засобу є やばい (yabai), яке може виражати як негативне («страшно», «небезпечно»), так і позитивне («класно», «вражаюче») значення. Наприклад, у реченні このラーメン、やばい (kono raamen, yabai) слово означає, що страва дуже смачна, а у випадку 宿題多いすぎて、やばい (shukudai ooisugite yabai) — вказує на стрес від великої кількості домашньої роботи. Також популярними є エモい (emoi, «зворушливий», «емоційний»), яке часто зустрічається в постах про ностальгію чи романтику, і キモい (kimoī, «огидний», «неприємний»), що використовується при описі неприйнятних ситуацій або осіб.

Функція мовної економії

У світі стрімкої комунікації — через соцмережі, месенджери, відеочати — потреба говорити коротко й ефективно стала особливо актуальною. Молодіжний сленг реагує на це явище завдяки схильності до скорочень і спрощення.

Наприклад, マジ (maji) — це зручне скорочення для виразу здивування, що відповідає значенню «серйозно?». Аналогічно, ムズい (muzui), як спрощення від 難しい (muzukashii — «складно»), часто звучить у шкільному середовищі чи під час гри. Поширеними є також あけおめ (akeome) — стислий варіант новорічного привітання 明けましておめでとう (akemashite omedetou), та おつ (otsu) — коротка форма お疲れ様 (otsukaresama — «молодець», «спасибі за старання»).

Креативна функція

Сленг дає молодим мовцям можливість експериментувати з мовою: вигадувати нові слова, змінювати значення вже наявних або комбінувати

елементи по-новому. Така мовна творчість є способом виразити індивідуальність, жартувати, шокувати або відповідати на нові культурні тренди, особливо ті, що поширюються онлайн.

Поколіннєве розмежування

Сленг також виступає бар'єром між поколіннями, дозволяючи молоді дистанціюватися від дорослих. Через специфічну лексику, яку часто не розуміють представники старшого віку, молоді люди підкреслюють свою автономність і водночас кидають виклик усталеним нормам. Сленг може здаватися дивним для тих, хто не належить до групи, яка регулярно використовує ці слова [Paula M. 2024, 2].

Наприклад, використання слів, запозичених з англійської, як ナイス (naisu — «чудово») або バグる (baguru — «зламатися», від англ. “bug”), є не зовсім зрозумілим або навіть дратівливим для старших. Проте для молоді це спосіб заявити про себе і свою мовну ідентичність.

Таким чином, молодіжний сленг у японській мові виконує безліч важливих функцій — від побутової комунікації до соціального самовираження. Він не лише відображає мовну гнучкість молоді, а й її прагнення до ідентичності, емоційності, креативу та нонконформізму. У мові молодого покоління фіксуються актуальні культурні процеси, настрої, прагнення до змін і новизни. Саме завдяки цим функціям сленг постає дзеркалом як конкретної генерації, так і ширших суспільних змін у Японії.

1.4. Міжкультурні аспекти молодіжного сленгу

У сучасному глобалізованому світі міжкультурна взаємодія стала ключовим чинником у формуванні мовного середовища, особливо серед

молодіжних груп. Активне використання цифрових технологій, зокрема смартфонів, інтернету та соціальних мереж, сприяє не лише обміну інформацією між молодими людьми з різних країн, а й поширенню мовних елементів, що швидко перетинають культурні й національні межі. Як зазначає Лі Нгок Тон, злет мас-медіа та соціальних мереж нерозривно пов'язаний із поширенням сленгу-характерної ознаки молодіжної культури та мовної інновації. Ці потужні канали комунікації стали каталізаторами розповсюдження та підсилення неформальних, нетрадиційних мовних виразів [Ly Ngoc Toan. 2022, 295]. У такому контексті молодіжний сленг постає не лише інструментом самовираження, а й важливим відображенням глобальних культурних процесів.

Глобалізаційні впливи суттєво трансформують мовне середовище, зокрема сприяють утворенню гібридних мовних форм, у яких поєднуються елементи з різних мов. Такими прикладами є, наприклад, спенгліш (змішування іспанської та англійської мов) або український суржик. Ці мовні явища свідчать про зміни не лише в лексиці, а й у культурній самоідентифікації молоді. У випадку Японії молодіжний сленг також зазнає впливу міжкультурного обміну, що особливо помітно в умовах активної участі країни в глобальній культурній мережі.

Однією з найяскравіших тенденцій є поширене використання англіцизмів серед японської молоді. Багато популярних слів є адаптаціями англомовних виразів. Наприклад, “ナイス” (naisu) походить від англійського nice, “テンション” (tenshon) — від tension, хоча у японському сленгу це слово отримало нове значення — «емоційне збудження» або «піднесений настрій». Також набувають поширення гібридні слова, як-от “パーティーピープル” (pātī pīpuru), утворене шляхом калькування з англійського party people.

Окрім запозичення лексики, японська молодь активно використовує латиницю — зокрема, систему готажі, яка дозволяє записувати японські слова латинськими літерами. Це особливо характерно для цифрової комунікації: спілкування в чатах, публікації в соціальних мережах і навіть у візуальному оформленні. Така практика не лише полегшує доступ до комунікації для глобалізованого покоління, а й додає сучасного, міжнародного відтінку мовленню.

Помітний також вплив англомовної культурної продукції — фільмів, телесеріалів, музики, відеоблогів і соцмереж, які формують нові мовні смаки молоді. Паралельно з цим стрімко зростає роль південнокорейської культури (особливо в контексті К-рор), яка також активно впливає на словник молодого покоління в Японії. Нові мовні одиниці, пов'язані з культурними трендами, широко поширюються через такі платформи, як Twitter, Instagram і TikTok.

Крім глобальних впливів, молодіжні субкультурні рухи всередині самої Японії — такі як отаку або гяру — створюють власні мовні практики, часто шляхом адаптації іноземних слів до специфічних контекстів. Це свідчить про те, що сленг відіграє не лише мовну, а й соціокультурну роль, виконуючи функцію маркера приналежності до певної спільноти або ідентичності.

Втім, така міжкультурна динаміка сприймається неоднозначно. Частина японського суспільства — зокрема представники старшого покоління — вважає активне вживання запозичень, особливо англіцизмів, загрозою для традиційної мовної культури. Дослідники зазначають, що слова, запозичені через катакану, іноді складно зрозуміти навіть носіям мови, особливо якщо вони не знайомі з іншомовним прототипом. Водночас ієрогліфічні слова, особливо ті, що мають кун-йомі (традиційне японське читання), легше інтерпретуються [Kakihana S. 2010, с. 209].

Крім того, надмірне вживання катакана-слів (тобто іншомовних запозичень, записаних катаканою) може призводити до комунікативних бар'єрів, адже такі слова нерідко використовуються в неоднозначних або неясних контекстах. Це породжує занепокоєння щодо зростання мовної замкнутості, а іноді — і свідомого прагнення уникати зрозумілої комунікації. Як зазначають дослідники Ямада та Намба, тенденція до зловживання катаканою є проявом мовної поведінки, що свідчить про певну «авторитарність» і навіть схильність до звуження загального мовного простору [Yamada Y., Nanba K. 1999, с.174].

Таким чином, молодіжний сленг у Японії є складним явищем, яке поєднує в собі локальні традиції та глобальні впливи. З одного боку, він збагачує мову й дозволяє молоді адаптуватися до нових умов комунікації. З іншого боку, він може створювати розриви між поколіннями та викликати дискусії щодо збереження мовної спадщини. У добу цифрових технологій і глобальних мереж подальше проникнення іншомовних елементів у японське мовлення видається неминучим. Це відкриває нові можливості для дослідження мовної динаміки, а також змін у культурній самосвідомості молодого покоління в умовах глобалізації.

Висновки до розділу 1

У першому розділі роботи було здійснено комплексний аналіз молодіжного сленгу в японській мові, зосереджений на його визначенні, структурі, історичному розвитку, функціональному навантаженні та міжкультурних впливах. Проведене дослідження дозволяє зробити кілька важливих висновків щодо природи та ролі цього мовного явища в сучасному японському суспільстві.

Передусім, слід зазначити, що, попри численні спроби дослідників окреслити поняття молодіжного сленгу, універсального й однозначного визначення цього терміна досі не існує. Це зумовлено насамперед мінливістю, контекстуальністю та високою динамікою сленгових одиниць, а також тим, що вони часто перебувають на межі між мовною нормою, жаргоном і ситуативною креативністю. Водночас ключовою ознакою молодіжного сленгу залишається його функція — слугувати засобом неформальної комунікації, що сприяє встановленню соціальних зв'язків, самовираженню та відмежуванню молоді від офіційної культури.

Аналіз історичних передумов виникнення та розвитку молодіжного сленгу в Японії показав, що попри уявлення про сленг як про сучасне явище, його коріння сягає ще періоду Мейджі. Уже в цей час у мові з'являються нові лексеми, пов'язані з модернізацією, урбанізацією та впливом західної культури. Упродовж ХХ століття й особливо після Другої світової війни молодіжний сленг почав набувати чіткішої соціокультурної форми, відображаючи трансформації у сприйнятті індивідуальності, статусу, гендерних ролей та молодіжної ідентичності.

Окрему увагу було приділено функціональному аспекту молодіжного сленгу. Він виконує не лише комунікативну функцію, а й виконує роль соціального маркера, який сигналізує належність мовця до певної вікової, субкультурної чи інтересової групи. У сучасній Японії сленг дедалі частіше стає інструментом конструювання індивідуального стилю мовлення, зокрема у віртуальному середовищі — у соціальних мережах, чатах і блогах.

Нарешті, міжкультурні аспекти формування сленгу свідчать про глибоку інтеграцію Японії в глобальний інформаційний простір. Молодіжне мовлення активно поповнюється англіцизмами та запозиченнями з інших мов, що часто передаються через культуру споживання — музику, кіно, моду, відеоігри та соціальні мережі. Англійські лексеми уже стали частиною повсякденного мовлення багатьох молодих японців. Проте такий

процес викликає неоднозначну реакцію — у частини суспільства виникає занепокоєння щодо збереження мовної самобутності, особливо в контексті масового використання катаканних запозичень, які, за результатами досліджень, нерідко виявляються незрозумілими або малозрозумілими навіть самим носіям мови.

Отже, молодіжний сленг у японській мові є складним, багатовимірним явищем, що формується під впливом історичних, соціальних та глобалізаційних чинників. Його дослідження не лише дозволяє краще зрозуміти мовну динаміку в Японії, а й відкриває можливості для аналізу ширших процесів культурної трансформації в умовах сучасного світу.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СЛОВОТВІРНИХ МОДЕЛЕЙ НА ПРИКЛАДАХ ЯПОНОМОВНИХ ТВІТІВ

Мова молоді — це не лише відображення часу, а й дзеркало соціальних змін, цифрового середовища та емоційного стану покоління. Особливо яскраво ці зміни виявляються в онлайн-комунікації — у просторі, де обмеження символів, швидкість обміну думками й бажання виділитися змушують молодь експериментувати з мовою. Однією з найпопулярніших платформ, де це відбувається, є X (Twitter) — соціальна мережа, що стала місцем формування новітніх лексичних тенденцій. Саме тут користувачі, зокрема підлітки та молоді дорослі, активно створюють, змінюють і скорочують слова, розширюючи межі традиційної японської мови. Для лінгвістів Інтернет надає невичерпний простір для досліджень, оскільки в цьому так званому особливому середовищі комунікації усні та письмові версії мови тісно співіснують [Кушта В. 2021, с.13]

В умовах обмеженого формату твітів користувачі прагнуть до максимальної виразності за мінімального словесного ресурсу. Як наслідок, формуються нові мовні одиниці, що швидко поширюються й набувають стабільного вжитку. Молодіжний сленг на платформі X — це не просто набір модних слів, а результат живого процесу словотворення, який вимагає креативності, інтуїції та знання соціального контексту.

Ці новоутворення зазвичай виникають на основі стандартних словотвірних моделей, як-от скорочення, аббревіація, повторення основи чи запозичення іноземних слів, але водночас мають власну динаміку. Деякі з них — реакція на популярні меми або тренди, інші — спроба створити «свою» мову, зрозумілу лише певній групі. У результаті цього процесу молодіжна мова стає не просто інструментом спілкування, а своєрідним кодом належності до певного онлайн-ком'юніті.

У цьому розділі буде розглянуто основні способи словотворення в японському молодіжному сленгу на прикладах з платформи X. Проаналізовано, як мовна економія, іронія, гра слів і бажання самовираження впливають на структуру нових слів та їхню популярність у цифровому середовищі.

2.1 Скорочення

Одним із найтипівіших засобів творення молодіжного сленгу в японській мові є різноманітні форми скорочення (短縮語). Цей мовний процес полягає в тому, що з початкового чи кінцевого елементу слова або словосполучення відкидаються частини, або ж елементи кількох слів поєднуються в нове, лаконічне утворення. Такі неологізми, як правило, є короткими, зручними у використанні й легко засвоюються, що особливо важливо для цифрового спілкування, де обмеження символів заохочують до стислості [21].

Незважаючи на спонтанність, яка часто супроводжує створення нових слів, скорочення в японському молодіжному середовищі мають свою впорядковану логіку. Завдяки цій закономірності користувачі можуть досить швидко зрозуміти значення навіть дуже скорочених форм, що базуються на усталених фразах повсякденного спілкування — таких як ввічливі вирази, подяки, фразеологізми або назви популярних явищ і брендів. Нижче наведено приклади, які ілюструють різні типи скорочень у молодіжному сленгу.

Приклад 1:

「もうなにもかもうっといいいらする」

/Мо нані мо камо уттої іраірасуру/

(Вже просто все дістало, драгує);

うっとい ← うっとうしい

У цьому випадку ми спостерігаємо усікання суфікса прикметника — слово うっとうしい (дратівливий, гнітючий) скорочено до うっとい. Це типовий приклад фонетичного скорочення, яке зберігає основу слова, але позбавляється граматичного елемента (-しい). Таке скорочення характерне для розмовного стилю молоді, адже воно звучить легше й менш офіційно. Крім того, використання скороченої форми посилює емоційне забарвлення висловлювання, що особливо важливо у соціальних мережах з обмеженням символів [19].

Приклад 2:

「毎朝出勤もめんどいだし」

/Май аса шюккін мо мендой даші /

(Щоранку ходити на роботу-мука);

めんどい ← めんどくさい

Тут прикметник めんどくさい (обтяжливий, набридливий) скорочено до めんどい. Це один з найтипівіших прикладів скорочення в сучасному сленгу: шляхом усічення середньої та фінальної частин складного прикметника отримано зручну для вживання форму. Такі скорочення не тільки пришвидшують комунікацію, а й створюють ефект “молодіжного” звучання — це слово сприймається як невимушене, легке, наближене до буденного спілкування в цифровому середовищі. У деяких випадках використання цієї сленгової одиниці асоціює мовця із лінивою людиною [20].

Приклад 3:

「こういう自撮りはずい」

/Коу ію джідорі хадзуй /

(Подібні селфі-сором);

はずい ← はずかしい (← 恥ずかしい) [22]

У цьому прикладі прикметник はずかしい (соромно) скорочено до форми ずい, яка є екстремальним типом скорочення, притаманним саме молодіжному сленгу. Тут збережено лише фінальну складову слова (ずかしい → ずい), що робить вислів більш грайливим і компактним. У контексті вислову про “こういう自撮り” (такі селфі) ця форма слугує засобом самопародії або іронії, передаючи водночас відчуття незручності й бажання самовираження.

Приклад 4:

「左手CELINEなのに右手マクドって可愛い」

/Хідарі те ва Селін наноні мігі те макудо тте кавай/

(У лівій руці пакет Celine, а у правій мак, милота).

マクド ← マクドナルド

Назва マクド є скороченням від マクドナルド (McDonald's) і водночас прикладом регіонального сленгу: ця форма характерна для регіонів Кансай, зокрема Осаки, на відміну від Токіо, де вживають マック [23]. Така форма скорочення свідчить не лише про прагнення до економії мовних засобів, але й про регіональну ідентичність мовця. У поданому прикладі скорочене слово використовується на контрасті з брендом CELINE, щоб підкреслити іронічну комбінацію люксової моди з масовою їжею.

У японській мові особливо поширеним є скорочення на основі фонетичних елементів — часто зберігають лише перші склади або початкові звуки слів,

з яких утворюється нова комбінація. Такий підхід застосовується як до споконвічно японських лексем, так і до запозичень з англійської, корейської чи китайської мов. Утім, саме в молодіжному сленгу ці форми переважно закріплюються в усному мовленні, а згодом переходять у письмову форму — зокрема в чатах, смс чи постах у соцмережах.

Потреба в соціальній ідентифікації також відіграє важливу роль у поширенні скорочень. Молоді люди використовують їх, щоб позначити належність до певного кола — умовної «своєї» групи, де такі слова є маркерами спільності. До того ж скорочення надають мові більш неформального, іноді навіть жартівливого або провокативного відтінку.

「朝からバイトおざっす！終わったらカフェで一息つこっと。ざっす、コーヒー」

/Аса кара байто озасс! Оваттара кафе де хітоікі цукотто/

(ранковий підробіток, всім раночку! А як закінчу-на каву)

Так, замість поважного «おはようございます» (доброго ранку) та «ありがとうございます»(дякую), може використовуватися значно стислий варіант おざっす та ざっす які демонструють розслаблену, молодіжну манеру спілкування [24].

Отже, скорочення в японському молодіжному сленгу не лише спрощують комунікацію, а й виконують соціолінгвістичну функцію — допомагають мовцеві влитися у певне середовище, стати «своїм» серед однолітків.

2.2 Аббревіація

Аббревіація (略語), як і скорочення, спрямована на зменшення довжини мовного елемента, проте має свою специфіку: аббревіація полягає в утворенні нових слів шляхом злиття перших складів кількох слів, переважно двох, а іноді й трьох. У результаті виникають компактні, ритмічно зручні слова, що зберігають впізнаваність вихідної фрази [25].

Цей спосіб словотворення став надзвичайно популярним у період масового поширення медіа та інтернет-комунікацій. Молодь, яка активно користується соціальними мережами, прагне до максимальної стислості, але при цьому хоче зберегти зміст та впізнаваність слів. Саме тому аббревіації ідеально вписуються у формат коротких повідомлень, таких як твіти чи текстові пости.

У японській мові створення аббревіатур відбувається на фонетичному рівні. Зазвичай обираються перші два склади кожного слова, які потім з'єднуються в нову одиницю. Наприклад, назва університету «Токійський університет» (東京大学 — Tōkyō Daigaku) часто скорочується до 東大 (Tōdai), де використано перші ієрогліфи кожного слова. Така тенденція застосовується і до повсякденних слів та виразів, що активно використовуються молоддю [26]:

ポケットモンスター (Poketto Monsutā) → ポケモン (Pokemon),

デジタルカメラ (Dejitaru Kamera) → デジカメ (Dejikame),

スマートフォン (Sumātofon) → スマホ (Sumaho),

ラブホテル (Rabu Hoteru) → ラブホ (Rabuhō).

Однак сучасний молодіжний сленг виявляє значно гнучкіші та креативніші форми аббревіації, які виходять за межі традиційного словотвору й набувають соціокультурного навантаження. Зокрема, вони активно використовуються як емотивні або іронічні маркери, що

підкреслюють певний настрій або ставлення до ситуації. Поширений приклад — オタ活 (otakatsu ← otaku + katsudō), що означає активну фанатську діяльність, особливо серед шанувальників аніме чи айдолів [27]:

Приклад 1

「今日もオタ活がんばった!」

/Кьо мо отакацу ганбатта/

(Сьогодні знову віддано займався фанатськими справами!);

Також популярна аббревіація キモカワ (kimokawa ← kimoī + kawaiī), що позначає щось водночас огидне й миле:

Приклад 2

「このぬい、キモカワすぎて逆に欲しい」

/Коно іну, кімокава сугіте гяку ні хоші/

(Ця м'яка іграшка така огидно-миленька, дуже хочу її!);

Слово バブみ (babumi ← baby + суфікс -み), утворене за допомогою аббревіації та граматичної адаптації, вживається для вираження материнського почуття, що викликає інша людина — навіть якщо вона молодша [28]:

Приклад 3

「年下なのにバブみ感じるとか、何事」

/Тоші шьта наноні бабумі канджіру тока, нанігото/

(Він молодший, а я відчуваю, ніби це моя мама — що за діла?);

Особливим естетичним навантаженням відзначається слово エモい (emoī ← emotional), яке активно вживається для вираження емоційної або ностальгійної реакції:

Приклад 4

「昔のプリ見返しててエモい」

/Мукаші пурі мікаеші шітете емой/

(Передивляюся старі фоточки з фотобудки — така ностальгія);

Інші приклади, як メンヘラ (menhera ← mental health, психічне здоров'я) [40], パリピ (paripi ← party people, людина, що любить вечірки) [39], або ヲタ芸 (otagei ← otaku + gei, фанатський танець) [41], також відображають багатство мовного коду сучасної молоді.

Приклад 5

「夜になるとメンヘラ発動しがち」

/Йору ні нару то мен ера хацудоу шігачі/

(Увечері в мене постійно вмикається драматична версія);

Приклад 6

「飲み会3連チャンとか、パリピすぎw」

/Номіай сан рен чян тока, паріпі сугі /

(Три вечірки підряд? Ну це вже занадто лол);

Приклад 7

「昨日のライブ、ヲタ芸決まりすぎて草」

/Кіно но раібу, отагей кімарі сугіте /

(Учора на лайві мій фанатський танець був просто вогонь лол).

Таким чином, аббревіація в японському молодіжному сленгу виконує не лише практичну функцію спрощення, а й соціокультурну — вона вказує на належність мовця до певного покоління або субкультурної групи, сприяє створенню нового лексику, властивого саме молоді. Крім того, завдяки своїй гнучкості та здатності до емоційного маркування, вона активно підтримує динаміку й інноваційність мовного середовища.

2.3. Інверсія

Інверсія (倒置) є менш поширеним, проте яскравим способом словотворення у молодіжному сленгу японської мови. Вона передбачає зміну порядку складів або морфем у слові з метою створення нової, часто неформальної чи гумористичної лексичної одиниці [29]. Найчастіше йдеться про двоскладові слова, у яких порядок складів просто міняється місцями: наприклад, サングラス (sangurasu, сонцезахисні окуляри) стає グラサン (gurasan).

Цей спосіб має подібні функції до скорочення та аббревіації, але його головна відмінність полягає саме в зміні структури, а не в скороченні довжини. Зазвичай така інверсія сприймається як легковажна, модна або креативна мовна гра, характерна для молодіжного середовища, розмовного стилю та інтернет-комунікації [15].

Явище інверсії в японській мові досліджувалося в межах вивчення “мовної гри” 言語遊び (gengo asobi) та неформальної комунікації. Зазвичай інверсії виникають у повсякденному неформальному спілкуванні, онлайн-коментарях, твітах, мемах, у мовленні субкультур, а також у жаргоні гумористичних шоу чи стендапів. Цей тип словотворення може надати словам грайливого або трохи хуліганського відтінку. Наприклад, слово リモコン (rimokon, пульт дистанційного керування) трансформується в コンリモ (konrimo); パソコン (pasokon, персональний комп'ютер) — у コンパソ (konpaso); チョコレート (chokorēto, шоколад) — у レートチョコ (rēto choko); デートコース (dēto kōsu, маршрут для побачення) — у コースデート (kōsu dēto). У всіх наведених прикладах відбувається зміна порядку складових частин, при якій частини слова міняються місцями. Такі форми не завжди є загальноприйнятими, але часто з'являються у розмовах, повідомленнях чи жартах.

Інверсія активно використовується у коротких формах комунікації, таких як твіти. Наприклад, можна натрапити на фрази на кшталт:

Приклад 1

グラサン忘れて日差しに殺されそう。

/Гурасан васурете хізаші ні коросаро/

(Забув окуляри — сонце мене просто вбиває);

Приклад 2

コンリモどこいった？テレビ見れんやん。

/Конрімо доко ітта? Терєбі мірен ян/

(Куди подівся пульт? Я ж телевізор не подивлюсь!);

Приклад 3

コンパス調子悪くてレポート全然進まん。

/Конпасо чьоші варукуте репото зєнзен сусман/

(Мій комп тупить — звіт зовсім не йде);

Приклад 4

今日のレートチョコまじで神。

/Кьо но рєточьоко маджі дк камі/

(Сьогоднішній шоколад — божественний);

Приклад 5

コースデート考えすぎて寝れん。

/Косу дєто кангає сугіте нерєн/

(Не можу заснути — думаю над ідеальним маршрутом для побачення).

Ці короткі вислови демонструють, як інверсія вплітається в буденне мовлення. Вона не лише змінює форму слова, а й допомагає створити атмосферу неформальності, емоційного залучення або жартівливості.

Інверсія як словотвірний прийом у японському молодіжному сленгу є яскравим прикладом креативного підходу до мови. Вона дозволяє молоді створювати власний лексикон, який підкреслює їхню ідентичність, стиль спілкування та приналежність до сучасного покоління. Хоча інверсія є рідше досліджуваним явищем, ніж, наприклад, скорочення або аббревіація, її роль у динаміці живої мови є ваговою. Через гру зі звуками, зміну звичного порядку слів і оригінальність вираження інверсія стає ще одним інструментом виокремлення молодіжної мовної практики.

2.4. Ініціалізація

Ініціалізація (頭字化)— утворення нових мовних одиниць шляхом використання лише початкових звуків або літер фрази. На відміну від звичайного скорочення, де частини слова відкидаються задля зменшення його довжини, ініціалізація передбачає відображення всього змісту складної фрази або вислову у вигляді аббревіатури — зазвичай латиницею або, рідше, катаканною. Такі скорочення не є звичними для традиційної японської мови, проте вони активно розвиваються у цифровій комунікації та неформальному мовленні молоді.

Один із найвідоміших прикладів — КУ, що розшифровується як 空気読めない (kuuki yomenai), тобто «не вмє читати атмосферу». Це слово стало популярним у 2000-х і широко використовується для позначення людини, яка поводить себе недоречно або не розуміє натяків. Цей вид аббревіації є настільки відомим, що ц спосіб творення цих сленговиз одиниць

називають «KY語» (key wai go) [30]. Ініціалізація в цьому випадку не лише зменшує обсяг вислову, а й додає певного емоційного забарвлення — слово звучить іронічно, модно і дозволяє швидко передати соціальну оцінку. [16]

Такий спосіб словотворення є виразом прагнення молоді до лаконічності, динаміки та креативу. У спілкуванні в соціальних мережах, чатах або мемах економія часу та символів має вирішальне значення. Водночас ініціалізовані вирази створюють відчуття спільної мови, зрозумілої лише «посвяченим». Вони стають своєрідним кодом належності до покоління або певної групи. Часто такі скорочення мають емоційне або оцінне навантаження, подібно до емоційних ярликів або сленгових тегів.

Приклади таких скорочень досить різноманітні:

- KY — 空気読めない (kuuki yomenai) — «не розуміє ситуації», «недотепа».
- KS — 既読スルー (kidoku surū) — «прочитав і не відповів».
- JK — 女子高生 (joshi kōsei) — «старшокласниця».
- DK — 男子高生 (danshi kōsei) — «старшокласник».
- WKTK — ワクワクテカテカ (wakuwaku tekateka) — «переповнений передчуттям», «у збудженому очікуванні».
- GJ — グッジョブ (guddo jobbu) — «гарна робота».
- MJ — マジ (maji) — «серйозно?», «реально?».
- TL — タイムライン (taimurain) — «таймлайн», тобто стрічка постів.
- SS — ショートストーリー (shōto sutōrī) — «коротка історія».
- NG — ノーグッド (nō guddo) — «погано», «не можна»
- SBK — そんなバカな (sonna bakana) — «це так тупо» [17]

Застосування ініціалізації в молодіжному мовленні не обмежується лише інтернетом, але саме у X, TikTok, Instagram та месенджерах її

поширення особливо яскраве. Нижче подано приклади використання ініціалізації на платформі X:

Приклад 1

プレゼンGJすぎた！

/Пурезен гуддо джьобу сугіта/

(Презентація була супер!);

Приклад 2

またKSされたんだけど、泣いていい？

/Мата кідокү саретан дакедо, найте іі? /

(Знову ігнорує — можна я поплачу?);

Приклад 3

昨日JKの友達とカフェ行った♡

/Кіно джьоші косей но томодачі то кафе ітта/

(Учора ходила в кафе з подругою ♡);

Приклад 4

あいつKYすぎて空気凍ったわ。

/Айцу кукі йоменай сугіте кукі котта /

(Такий уже недотеп, що атмосфера просто замерзла);

Приклад 5

WTKKしながらTLチェックしてる。

/Вакуваку текатека шінагара тіел чекку шітеру/

(З нетерпінням перевіряю TL!);

Приклад 6

MJでびびった。マジだったんだ...

/Маджі де бібітта. маджі датганда /

(Я реально перелякався...).

Усі ці приклади відображають гнучкість і адаптивність японської мови до цифрових форматів і змін комунікативного середовища. Завдяки ініціалізації користувачі можуть виражати емоції, створювати жарти, іронічно коментувати ситуації або швидко позначати соціальні ролі. Варто зазначити, що деякі з таких скорочень уже стали настільки звичними, що виходять за межі молодіжного жаргону і потрапляють до масової культури — зокрема, у рекламу, телешоу або поп-культуру.

Таким чином, ініціалізація в японському молодіжному сленгу є не лише засобом мовної економії, а й важливим соціолінгвістичним феноменом.

Вона виконує комунікативну, емоційну та ідентифікаційну функцію, відображаючи динамічні процеси, що відбуваються у мовному середовищі сучасної молоді Японії.

2.5. Графічна гра

Спосіб творення сленгу 語呂合わせ (графічна гра) є одним із найоригінальніших і найвинахідливіших— це графічна гра, яка полягає в кодуванні слів або фраз за допомогою цифр. Цей різновид сленгу базується на звуковій схожості між числовими значеннями та складами японської мови, а також на омонімії й візуальній символіці[18]. Така практика набула особливої популярності в цифровій комунікації — зокрема у X, Instagram, чатах і коментарях — де важливу роль відіграють лаконічність, емоційність

і здатність передавати підтекст. Витоки цього явища пов'язані з поєднанням прагнення до економії мовних засобів і потребою у створенні впізнаваного «шифру», зрозумілого лише певному колу користувачів.

У японській мові цифри можуть читатися по-різному, залежно від он'йомі, кун'йомі або навіть запозичених англомовних прочитань [37]. Наприклад, число 4 можна вимовити як «shi» чи «yon», 3 — як «san» або «mi», а 9 — як «kuuu» або «ku». Завдяки такій варіативності відкривається широкий простір для мовної гри. Подібні графічні конструкції можуть виступати як словосполучення, фрази або навіть як емоційні сигнали. До найуживаніших прикладів належать:

- 4649 → yoroshiku (4 = yo, 6 = ro, 4 = shi, 9 = ku) — «приємно познайомитись», «прошу»;
- 39 → sankyuu — фонетична адаптація англійського «thank you»;
- 893 → ya-ku-za (8 = ya, 9 = ku, 3 = za) — «якудза», використовується в жартівливому або саркастичному контексті;
- 2525 → niko niko — усмішка;
- 888 → rachi rachi rachi — звукове позначення оплесків;
- 222 → nya nya nya — «мяу-мяу-мяу»;
- 5963 → go-ku-ro-san — вираз вдячності за виконану роботу [31].

Використання таких числових кодів не лише скорочує повідомлення, але й сигналізує про належність до певної мовної чи культурної спільноти. Вони функціонують як частина субкультурного лексикону, впізнаваного всередині молодіжного кола. Графічна гра виконує не тільки інформативну, а й естетичну та розважальну функцію: процес дешифрування цих чисел викликає інтелектуальне задоволення, а розуміння коду засвідчує належність до «втаємничених». У цифровому середовищі це також дозволяє виразити емоції, стиль і соціальні підтексти максимально стисло.

Окрім вже згаданих прикладів, існує безліч інших цікавих варіацій goroawase. Наприклад, 801 читається як uaoi, що є назвою жанру манги та

аніме, орієнтованого на романтичні стосунки між чоловіками, популярного серед певних молодіжних груп . Число 109 може читатися як tōkyū, що є посиланням на відомий універмаг в районі Шібуя в Токіо, який став символом молодіжної моди та культури [36]. Також, 315 може читатися як saikō, що означає «найкращий» або «найвищий», і використовується як слоган у деяких молодіжних субкультурах .

Ці числові коди не лише слугують засобом комунікації, але й відображають креативність та грайливість молоді у створенні нових форм вираження. Вони також використовуються в маркетингу та рекламі для створення запам'ятовуваних номерів телефонів або назв продуктів. Наприклад, компанії можуть використовувати числа, які утворюють слова або фрази, що легко запам'ятовуються, тим самим підвищуючи впізнаваність бренду .

Крім того, goroawase широко застосовується в освітніх цілях як мнемонічний прийом для запам'ятовування дат, чисел та іншої інформації. Наприклад, для запам'ятовування історичних подій студенти можуть використовувати числові коди, які утворюють фрази, пов'язані з відповідними подіями [35].

Таким чином, графічна гра та goroawase є важливими елементами японської молодіжної культури, що поєднують у собі функціональність, естетику та креативність, сприяючи формуванню унікального лінгвістичного середовища.

Далі наведено приклади використання графічної гри на платформі X:

Приклад 1

「フォロー4649！」

/Форо йорошіу/

(Підписуйтесь, прошу!);

Приклад 2

「すごい！888」

/Сугой! пачі пачі пачі/

(Круто! Мої оплески !);

Приклад 3

「今日は2月22日、猫の日！222」

/Кьо ва ні гацу ніджюні нічі, неко но хі! ня ня ня /

(Сьогодні 22 лютого-День котів! Няв-няв-няв!);

Приклад 4

「今日も一日お疲れ様！5963！」

/Кьо мо ічінічі оцукаресама! Гокуросан! /

(Гарно попрацював сьогодні! Дякую за старання!);

Приклад 5

「手伝ってくれて39！」

/Тецудатте курете санкю! /

(Дякую за допомогу!).

Goroawase можна розглядати як вияв любові японців до мовної гри та каламбурів [38]. Це явище має глибокі культурні корені, що сягають ще класичної літератури та поезії. Така мовна гра не тільки слугує розвагою, а й вимагає креативності та тонкого розуміння фонетичних особливостей

японської мови. Уміння створювати значущі вислови з комбінацій цифр перетворює gogoawase на своєрідну демонстрацію мовної винахідливості. У сучасному контексті, зокрема в цифрових комунікаціях, рекламах і масовій культурі, графічна гра слугує не лише для стислого вираження думок, а й як інструмент ідентифікації, стилю та культурної належності.

2.6. Гібридизація

Гібридизація (混種語) полягає в утворенні нових лексичних одиниць через поєднання компонентів різного походження — здебільшого японського та запозиченого, найчастіше з англійської мови [33]. Подібні мовні конструкції відображають активну взаємодію мовних систем у сучасному японському суспільстві та слугують проявом як глобалізаційних тенденцій, так і мовної гри, яка характерна для молодіжної комунікації.

Такі гібридні слова формуються шляхом комбінування японського елемента з іншомовним (здебільшого англомовним) або навпаки. Багато з них не входять до стандартних словників, проте широко використовуються у неформальному спілкуванні.

До найбільш показових прикладів гібридної лексики можна віднести: ソーダ水 (содова)- 「ソーダ」 (з англійської) + 「水」 (з японської); 製パン (пекарня)- 「製」 (з японської) + 「パン」 (з англійської); 乗合タクシー (спільне таксі)- 「乗合」 (з японської) + 「タクシー」 (з англійської).

Нижче подано низку фраз з платформи X, що демонструють актуальне використання гібридної лексики в молодіжному онлайн-середовищі:

Приклад 1

メンブレ中。誰か癒して...

/Менбуре чю. Дарека іяшіте/

(У мене ментальний злам. Хтось, заспокойте мене...);

Приклад 2

ガチ恋してて自分キモいw

/Гачікой шьтете джібун кімой/

(Реально закохалась — і мені самій від цього трохи крінжово, лол);

Приклад 3

メシマズ彼女って言うなw でもわかるw

/Мешімадзу канодзьо тте йуна... демо вакару/

(Не обзивай її “дівчиною-катастрофою на кухні”, лол. Хоча я тебе розумію...) [3].

Гібридизація виконує не лише мовну, а й культурну функцію: вона є свідченням пристосування молоді до західної попкультури, втіленням глобальної естетики та засобом самовираження.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі роботи було детально розглянуто основні словотвірні механізми, що використовуються при формуванні молодіжного сленгу в сучасній японській мові. Молодіжне мовлення, як особлива форма комунікації, часто прагне до стислості, експресивності та новизни, і саме словотвірні моделі дозволяють досягти цих цілей. У межах розділу ми проаналізували низку типових мовних процесів, зокрема: скорочення, аббревіацію, інверсію, ініціалізацію, графічну гру та гібридизацію.

Окрему увагу було приділено скороченням, які є однією з найпоширеніших форм утворення нових слів у молодіжному сленгу. Зокрема, скорочення відбуваються як за рахунок усікання початку чи кінця слова, так і шляхом поєднання окремих частин кількох лексем. Такі слова зазвичай зберігають зрозумілу для носіїв основу, але звучать більш динамічно й невимушено. Приклади на кшталт うっとい чи めんどい демонструють не лише фонетичну спрощеність, а й стилістичну адаптацію до неформального мовлення.

Абревіація та ініціалізація часто застосовуються до запозиченої лексики, особливо з англійської мови, що також підкреслює вплив глобалізаційних процесів на мовну культуру японської молоді. Інверсія, яка передбачає зміну порядку елементів слова чи фрази, створює відчуття гри з мовою та часто використовується в гумористичному або іронічному ключі. Графічна гра проявляється переважно у письмовому спілкуванні – в чатах, SMS або соцмережах – де важливу роль відіграє візуальна подача тексту, використання нестандартної пунктуації, символів, або йєрогліфічних варіантів.

Гібридизація, що полягає в поєднанні мовних елементів з різних мов, відображає мультикультурність молодіжного середовища та його відкритість до мовних експериментів.

На основі аналізу можна дійти висновку, що всі ці словотвірні моделі не лише сприяють економії мовних засобів, а й виконують важливі соціолінгвістичні функції. Вони дозволяють мовцеві висловлювати себе у межах конкретної соціальної групи, демонструвати свою належність до молодіжного середовища, підкреслювати індивідуальність або, навпаки, встановлювати зв'язок із «своїми». Особливо важливу роль відіграє емоційне забарвлення висловлювань – багато сленгових утворень є не просто зручними для використання, а й емоційно насиченими, іронічними чи навіть провокативними.

Отже, словотвірні моделі, що лежать в основі японського молодіжного сленгу, є потужним інструментом не лише мовного, а й соціального самовираження. Вони відображають не тільки мовну динаміку, а й культурні, соціальні та психологічні особливості сучасної молоді, тому їхнє дослідження є важливим і для лінгвістики, і для ширшого розуміння мовної поведінки молодого покоління в Японії.

ВИСНОВКИ

У цій роботі було здійснено комплексне дослідження молодіжного сленгу сучасної японської мови як соціолінгвістичного явища, що динамічно змінюється під впливом історичних, культурних, психологічних та технологічних чинників. Ми проаналізували, як сленг не просто відображає мовні уподобання молодого покоління, а й виконує глибші функції — від вираження групової ідентичності до адаптації мовної системи під нові умови комунікації.

У першому розділі було зосереджено увагу на теоретичних засадах вивчення сленгу, зокрема на тому, що поняття «молодіжний сленг» є багатовимірним і не має сталого визначення. Ми розглянули його як гнучке мовне утворення, що постійно оновлюється й функціонує у тісному зв'язку з конкретними соціальними групами. Це особливо актуально в умовах Японії — суспільства, де культура колективізму та ієрархії значною мірою впливає на мовну поведінку. У цьому контексті сленг стає своєрідним простором свободи для молоді, де мовці можуть експериментувати з формами, значеннями та емоційною виразністю.

Особливу увагу було приділено історичному розвитку японського молодіжного сленгу. Дослідження засвідчило, що попри поширену думку, сленг не є новим явищем. Його витоки простежуються ще з періоду Мейджі, коли в мові почали з'являтися перші неформальні вирази, пов'язані з урбанізацією, модернізацією та поширенням масової культури. Згодом, із розвитком медіа, появою попкультури, субкультур, а також із впровадженням цифрових технологій, сленг значно розширився. У роботі було висвітлено, як соціальні мережі, платформи на кшталт X (Twitter) та ТікТок, а також месенджери впливають на спосіб творення й поширення нових мовних одиниць.

Окрему частину дослідження становив аналіз словотвірних моделей, характерних для молодіжного сленгу. Ми детально розглянули такі продуктивні механізми, як скорочення, аббревіація, ініціалізація, інверсія, графічна гра та гібридизація. Ці процеси демонструють гнучкість і творчу природу сучасної японської мови, зокрема в молодіжному середовищі. На прикладі конкретних мовних одиниць було показано, як традиційні граматичні структури можуть переосмислюватися з метою досягнення емоційного ефекту, створення нових смислів або виокремлення з мовного середовища загального вжитку.

Однак важливо наголосити, що словотвір у молодіжному сленгу не є довільним або хаотичним процесом. Хоча на перший погляд може здаватися, що будь-яке слово піддається скороченню або трансформації, на практиці діє певна внутрішня логіка. Молодіжний сленг не створюється випадково — він формується в рамках культурного коду, який є зрозумілим тільки певному колу мовців. Не кожна лексема або граматична структура може бути скороченою без втрати значення або емоційного відтінку. Саме тому лише окремі вирази закріплюються в активному вжитку, тоді як інші зникають, не набувши поширення.

Варто також звернути увагу на механізми поширення сленгових одиниць. У сучасному цифровому середовищі важливу роль відіграє швидкість комунікації та вплив інфлюенсерів — блогерів, акторів, артистів J-роп чи аніме-культурної сфери. Молодь активно переймає ті слова, які несуть емоційне або культурне навантаження, які асоціюються з певним стилем життя або позиціонують мовця як “свого” у межах обраної соціальної групи. Таким чином, сленг виконує не лише комунікативну, а й соціальну функцію — він об’єднує однолітків, формує групову ідентичність та водночас сигналізує про індивідуальність.

Отже, підсумовуючи результати дослідження, можна зробити кілька важливих висновків. По-перше, молодіжний сленг сучасної японської мови

є багатоплановим явищем, яке не можна зводити лише до набору неформальних слів. Це гнучка, адаптивна система, що реагує на зміни у суспільстві, культурі та технологіях. По-друге, механізми словотвору в сленгу мають внутрішню структурованість, яка дозволяє молоді інтуїтивно орієнтуватися в нових мовних утвореннях. По-третє, сленг — це не лише мовний, а й соціокультурний феномен, який заслуговує на глибоке лінгвістичне вивчення як відображення мовної креативності молодого покоління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власов Є.С.: Лексико-семантичні особливості японського молодіжного сленгу. Київ, 2007. 7 с.
2. Ведернікова, Т. В. Особливості функціонування сучасних американських та британських сленгізмів. Харків, 2021. 107 с.
3. Лобань О. Функціонування молодіжного сленгу. Харків, 2021. 1 с.
4. Dewi N. K., Novitasari, R. Japanese slang on the Nihongo Mantappu YouTube channel (Morphosemantic study). 2022, с.199
5. Danendra M. D. The formation of Japanese wakamono kotoba and Indonesian bahasa gaul. In Proceedings of the Fifth International Conference on Language, Literature, Culture, and Education. 2021, 430 с.
6. Столяр М. Ю. Значення молодіжного сленгу для розвитку мови. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Філологічна серія, (53). 2015, 233-236 с.
7. 色々な時代の「若者言葉」
<https://note.com/wakamonokotoba/n/n672b4c07ad34>
8. Kakihana, S. Differences in knowingness, comprehension, and impressions of katakana loan words and kanji words: Comparison of yes/no and writing vocabulary tests. Meiji Gakuin University. 2023, 209 с.
9. Yamada, Y., Namba, K. 外来語批判 [Criticism of loanwords]. In 日本語と外来語のはざままで [Between Japanese and Loanwords]. Tokyo: Hitsuji Shobo. 1999, 174 с.
10. Ito, M. Technologies of the Childhood Imagination: Media Mixes, Hypersociality, and Recombinant Cultural Form. 2005, 31-34 с.
11. Stanlaw, J. Japanese English: Language and Culture Contact. Hong Kong University Press. 2004, 45-57 с.
12. Kuwamoto, Y. 若者ことばの発生と定着について. 秋田高専研究紀要38号. 2002, 113-19 с.

13. Paula Melissa, Variation of slang words between Gen Z and Gen Alpha: a sociolinguistic study, 2024, c. 2
14. Ly Ngoc Toan. The Influence of Mass Media and Social Networks on the Spread of Slang. 2022, 295 c.
DOI: 10.32996/ihsss.2022.4.3.33
15. 川上真紀子, 隠語における倒語の造語法. 2025, 1-12 c.
16. Coto. How to Text in Japanese: 13 Japanese Internet Slang and Texting Terms
<https://cotoacademy.com/japanese-internet-slang-and-texting-terms-kaomoji/>
17. Kanjikiwi. Japanese romaji slang (mostly KY語)
<https://kanjikiwi.tumblr.com/post/182080176796/japanese-romaji-slang-mostly-ky語>
18. Tofugu. Goroawase: japanese wordplay
<https://www.tofugu.com/japanese/goroawase-japanese-numbers-wordplay/>
19. Yassei. 「うっとい」の意味とは？どこの方言？関西弁の達人がサクッと解説しまっせ！(2022)
<https://yassei.net/archives/5060>
20. Note. 古賀史健, 「面倒くさい」ではなく「めんどい」, 2021
<https://note.com/fumiken/n/n97ea906b6c47>
21. 平澤陸斗, 西口純代., 日本語の若者言葉における助詞・助動詞短縮形の使用とエネルギーの節約., 2023., 小樽商科大学 言語センター
https://www.anlp.jp/proceedings/annual_meeting/2023/pdf_dir/P3-10.pdf
22. Weblio. はずいとは？わかりやすく解説, 2012
<https://www.weblio.jp/content/はずい>
23. 「マック」か、それとも「マクド」か？ 関東と関西でこれだけ呼び名が違う5選, 2024
<https://sotokoto-online.jp/entertainment/25163#:~:text=違っただのは省略,と呼ぶ人が多い%E3%80%82>

24. JapanDict (словник)

<https://www.japandict.com/> あざっす

25. ウィキペディア, 略語

<https://ja.m.wikipedia.org/wiki/略語>

26. Ashita Media by Biglobe. 私たちが略語を使う理由とは？略語の歴史・傾向から現代人の思考を紐解く, 2024

<https://ashita.biglobe.co.jp/entry/news/ryakugo>

27. EEO Media. 推し活・オタ活とは？ 意味と内容を解説！ 必須アイテムや注意事項も紹介, 2024

<https://eeo.today/media/2021/09/01/4385/>

28. Zexy. 「バブみ」とはどういう意味？男女で違う？使い方や元ネタを紹介, 2024

<https://zexy.net/contents/lovenews/article.php?d=20241204>

29. 俗語はおもしろい., 米川明彦. 2017, 36 c.

30. 略語と頭字語について押さえておくべきこと, 2020

<https://www.enago.jp/academy/abbreviations-and-acronyms/amp/>

31. Wikipedia, Numeric substitution in Japanese

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Numeric_substitution_in_Japanese

32. Weblio, メシマズとは？ わかりやすく解説

<https://www.weblio.jp/content/メシマズ>

33. ウィキペディア, 混種語

<https://ja.m.wikipedia.org/wiki/混種語>

34. Kushta V. A. SLANG IN MODERN INTERNET COMMUNICATION (BASED ON TWITTER), Vinnytsia State M. Kotsyubynskyi Pedagogical University English Philology Department. 2021, 13 c.

35. Art of memory, Goroawase

https://artofmemory.com/wiki/Goroawase/?utm_source=chatgpt.com

36. Urara, Goroawase - what is it and how does it work. 2024

https://blog.urara.pl/goroawase?utm_source=chatgpt.com

37. Tvtropes, Goroawase number

<https://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/GoroawaseNumber>

38. Jay Japan. “Decoding Goroawase: Revealing the Hidden Significance in Japanese Language.” <https://www.jay-japan.com/es/blogs/pulse-japan/decoding-goroawase-revealing-the-hidden-significance-in-japanese-language>

39. Domani, 「パリピ」の意味や語源とは？イメージされる特徴や似た意味の言葉も紹介. 2023

<https://domani.shogakukan.co.jp/925055>

40. Domani, 【メンヘラ】ってどういう意味？メンヘラと言われる女性にありがちな特徴とは？. 2024

<https://domani.shogakukan.co.jp/428928>